

(e/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

L'ogre regionalista

—Jo procurava engreixar-lo, sí, senyors; però ho feia perquè ja suposava que un dia o altre me'l menjaria.

A les postres d'un banquet

EN Cambó s'ha menjat an en Maura a les postres del banquet del Palau de Belles Arts.

Alabat siga el regionalisme. No hi tenim res a dir. L'oportunisme de la «Lliga» ens devia aquesta sorpresa i moltes d'altres que'n vindran. En Cambó ha pagat d'alguna manera aquell *sofoco* que li va donar en Maura, temps passat.

No hi fa res; nosaltres, més oportunistes que ningú, fem que ara l'actitud d'en Cambó comença a ésser-nos simpàtica: và dret al bulto.

Ell porta les seves aspiracions i orienta cap on se deu orientar: al Palau d'Orient. El catalanisme conservador, ben alt i ben dret i ben sol, el mirarem amb més bons ulls que quan anava amb males companyies de *requetés* i *inquisidors*. Heus-aquí com la palica als republicans, en les eleccions passades, té un epíleg ben agradable.

Contra el *nosotros somos nosotros* hi ha el *nos amb nos*, que no val menys.

Catalans de la dreta i catalans de l'esquerra, els uns cap a ajudar a les institucions i els altres cap a enderrocar-les, podem anar plegats per a treure del Poder als vells polítics inserbils. Aprés, ja ens ho farem.

Si no tornés el carnestoltes i no tornessin a vendre carètes, la qüestió estaria resolta i el conegut adagi «Ja't conec, herbeta, que't dius moradúix», abolit.

Quin repòs! Al veure a en Cambó criticant despietadament als partits tornants, nosaltres pensàvem que'ns estalviava molta feina. També pensàvem que la tornada d'en Maura al Poder devia ésser impossible de tota impossibilitat, quan el seu ex-amig, el *leader* regionalista, el repartia a troços entre els comensals. Indici que'ns omplena de satisfacció. I encara una altra, de satisfacció: la de veure com l'orador coincidia amb certs prohoms de la política, en que cal formar governs a base de circumstàncies, entre homes de bona voluntat, sense mirar a quin partit pertanyen. Tants que n'hi han, amb voluntat!

Si, que pugui, d'una vegada; allavors veuríem si, per a salvar el règim, la perdien, o si, per a sostenir-la, l'enderrocaven. Es hora ja de saber aquests homes nous lo que són i lo que valen.

Per a nosaltres, convençuts de que'l món marxa, malgrat les opinions dels que semblen ignorar-ho, és preferible que s'assagi la darra-medecina i que'ls bons catalans es convencin, lo més aviat millor, de que ningú pot salvar lo que està destinat a caure.

Pot-ser així, algún jorn, vindran amb nosaltres.

Oh, sinceritat! Si fossis l'única inspiradora dels actes humans, fa temps que series lliberal i republicana!

X. X.

tornareu a crear per a la vostra emoció de sinistra bellesa, i, segons la vostra potència moral, segons el radi de la vostra compassió, segons la vostra excel·lència com a homes, en fi, sofríreu amb el dolor grandíus d'aquella mortandat, i sentireu la punyida de la vostra part de culpa en la brutal matança.

De quina substància som fets, que cada un d'aquests grans trastorns que renoven els dominis, per l'eficàcia de la sang, promou en nosaltres impressions contradictòries, fluctuant entre bestials i divines? Per què la grandesa èpica d'aquests moviments ha de fonamentar-se sobre la força tràgica de gloriosos i vils assassins?

Ara és la presa d'Andrinòpoli. Trobeu en els telegames l'emoció d'informes elements per a futures cançons de gesta. Les mesquides monumentals salten a troços, volades pels propis defensors, gelosos del lloc sant, i no sabeu si la bellesa del gest basta a compensar amb escriure la bellesa destruïda pel gest. Els carers se cobreixen de cadàvers; turbes escualides branden les teies de l'incendi patriòtic, com a Numància, com a Moscou. Dones famolenques, escabellades, apreten contra les mameles flonges les criatures esquelètiques. Velles esporuguides escalen pensament les barricades, tacant de sang els parracs de la vestidura. Estols de merdejadors, rellicant-se entre'ls enrunaments, escanyen els moribondes dins les cases assolades. Ramats de goços furetegen entre les despulles.—I vosaltres treieu un valor d'alta bellesa de la ciutat agònica, que exalta el caràcter de resistència i patriotisme fins a les alteses de l'arquètip, pare de tota bellesa. Vibreu d'admiració per la ciutat martiritzada, i també, un poc, per la brutalitat dels conqueridors, que us renoven el poema històric, bell com si fos mític, de la guerra immortal. Sembla que en el vostre cor ha tremolat d'emoció la darra fibra cristiana, i la reminiscència inconscient de Lepanto ha entonat una vella estrofa oblidada al bon Herrera, retòric i ampulós.

Però... aleshores us reconcentreu en vosaltres. Parla l'home modern, l'home doble, torturat per la santa i feconda musa de la contradicció. La presa de la ciutat llunyana és ja una cosa immediata a vosaltres; la ploma amb que escriviu mostra a la punta una gota roja, com si la mullessiu dins un bassal d'aquelles vies ungides d'història. Les llàgrimes de les dones erràtils cauen sobre la vostra mà; un infantó, sol i erm, amb un *fez* vermell sobre'l capet, sobre una cara que és la raça viva de Turquia, avança entre la pluja dels *schneiders*... I allargueu el braç, protector i simbòlic, a la visió fantàstica d'aquella realitat remotíssima, que no podeu aturar... És l'història que passa.

I així, bella i cruel com una Ménade, l'història que'ls nostres avis varen fer ens ha anat formant a nosaltres, en l'ensenyança de l'escola, en la lectura, en la suggestió viva dels monuments, en el prestigi hipnotitzant dels noms gloriosos, en la llegenda dels hèroes i els forts, inaccessible a la pietat. Ella, l'història, seria odiosa i assassina en la seva realitat; però nosaltres n'hem fet l'epopeia que'ns ha fet a nosaltres. Així com les antigues fossades dels murs s'omplen de morts, i damunt ells passaven els conqueridors, així la nostra carroça, daurada de poesia, ha avançat sobre llits de carnada humana, on nosaltres hem vist sols catifes de vellut, o banderes de glòria; els claps de sang presa s'han tornat flors esfulades, i la fetor dels morts ha semblat fragància de roses, espargida sobre la pell del tigre humà, formosa com un trofeu.

I, així, avui el nom d'Andrinòpoli, de gràncios arcaisme, posa un graó més en aqueixa escala que condueix a la bellesa, transfigurant els apassionaments més formidables de la maldat humana.

GABRIEL ALOMAR

Les voltes que'l món dona

Amb motiu de la visita que féu l'Iglesias (don Pau), darrerament, a un dels centres socialistes catalans, un adversari polític (creient-se mortificar als bons amics que sustenten tant generosos ideals) retregué la circumstància de que, el lloc que ara ocupat té aquell centre socialista, havia sigut, abans, un magatzem de drapaire, cosa que, essent veritat, no té res, al nostre entendre, de lleig ni particular.

Tots sabem que'ls temps canvien, que'l món volta, i que, voltant, lo que avui a dalt es troba demà pot trobar-se a baix.

Tenint en compte aquests canvis,

qui els diu a molts ignorants, que en el curs de les idees intenen posà entrebancs, que quan les savies doctrines de millorament social que en aquell centre es prediquen creixin i arriben, triomfants, al lloc que, sense cap dubte, tard o d'hora han d'arribar, qui els diu, an aquests il·lusos, que lo que avui són palaus de poderiu i riquesa, de superbia i vanitat, en magatzems de drapaire no's converteixin demà?

Doncs, encara que als que dubten de que'l món pugui voltar els semblés una raresa si succeís un cas semblant, confessiu que, també, fóra la cosa més natural.

VERDUM

Un cop de llengua episcopal

Hem llegit que en una reunió catòlica, celebrada en aquesta ciutat, al nostre Bisbe se li va escapar l'afirmació de que a França, après d'establerta la separació de l'Esglesia de l'Estat, l'arquebisbe de París ha pogut fundar nombroses parroquies i instituir moltes capelles sufragànies, havent lograt que'ls catòlics francesos li facilitessin més de 800.000 francs.

Això és parlar en plata.

Es clar, senyor Bisbe, és clar; ho veu com tots aniríem molt millor si a Espanya seguíssim l'exemple de la veïna República?

Apa: una bona hora de sinceritat i escrigui una pastoral recomanant als seus feligresos que no ens facin la contra i demanin al Govern lo que nosaltres fa temps que demanem. Seria lo més just i equitatiu. Qui vulgui misses, que se les pagui; qui vulgui mantenir capellans, que se'ls mantingui; qui vulgui esglesies, que les aixequi. Què diria sa il·lustríssima si, per exemple, l'Estat li fés pagar una petita contribució per a subvencionar LA CAMPANA DE GRACIA?

I doncs! Lo mateix que diria sa il·lustríssima, diem nosaltres i diu el poble, al veure que'ns obliguen a pagar lo que no'ns serveix, lo que'ns fa nosa i lo que va contra les nostres aficions i les nostres creences.

Insisteixi, si és servit, sobre aquell admirable exemple de la França. Cregui que citant molt sovint l'admirable xifra de 800.000 francs que obté l'Esglesia separada de l'Estat dels seus feligresos, acabarà per convèncer als més recalitrants i fins a vostè mateix i al Papa de Roma.

La llei dels segles

OT just el Govern comença a iniciar la traducció en la vida jurídica de la famosa declaració ministerial, que hauria passat inadvertida a no ésser les crítiques, per l'una banda iròniques, per l'altra severes, que li dedica la Premsa, quan sorgeix desseguida la protesta formidable, atolondrada, de les dretes. Si es tractés de la separació de l'Esglesia de l'Estat, o de proclamar religió oficial un dogma heterodoxe, l'agitació no adquiriria gaires majors proporcions. El d'ara és un cas d'inconsciència dels dalt, verament inconcebible. Perquè jo voldria que les honorables dones organitzadores de la protesta, i els que'ls hi fan chor, sobre tot el senyor Sanz Escartín, precisessin bé en què feriria a la religió catòlica el fet de donar als pares dels nois que assisteixen a les escoles públiques el dret de disposar si els seus fills havien o no d'assistir a la classe de doctrina.

Ens trobem en un dels casos de dominació clerical, tan freqüents a Espanya. Lo del catecisme és una cosa lleu, insignificant, que no pot tenir cap transcendència; que en molts casos no faria més que sancionar legalment la pràctica d'una costum que la tolerància de molts mestres ha permès establir. És lo menys que pot fer en Romanones; com fou lo dels signes exteriors de les capelles evangèliques lo menys que podia fer en Canalejas. Fins avui, després de tants i tants anys de lluitar per la llibertat de la consciència, no més s'ha conseguit això: lo dels signes exteriors i la preparació de lo de la doctrina; ambdues coses elementals, però no substancials, que signifiquin la solució de cap problema.

Hi hà que fiar-se de que la reforma, diguin

lo que vulguin els protestataris, tindrà efectivitat. Però, a l'ensem, hi hà que dir-li al Govern que aquesta llei no satisfà, de bon troç, les aspiracions de neutralitat de l'escola del país lliberal d'Espanya. Al contrari, aquesta llei ho agreuja, perquè dividirà als alumnes dels centres docents en creients i no creients, en ortodoxes i heterodoxes, i a l'escola no hi han d'entrar aquestes qualificacions. Precisament la neutralitat té com a principi tot lo contrari: independència, allunyament de tota influència per part de l'escola, lo qual no desapareix amb el projecte de llei del catecisme.

Lo d'ara és fer les coses a mitges. La veritable reforma seria establir d'un cop la neutralitat. L'opinió la reclama, i ja no solament aquella opinió integrada per la gent sospitosa, en quant a creences, sinó l'opinió de la gent sensata d'una i altra banda, l'opinió lliberal, tots els partidaris d'un règim de tolerància. És agressiva a les nocions més elementals de dret públic la tutela que'ls catòlics volen exercir sobre'ls demés, imposant-los-hi a l'escola la seva religió per la força. Desde aquest punt de vista, l'ensenyança de la religió catòlica a l'escola, constitueix un atentat al dret individual. Lo menys, doncs, que pot fer-se, és donar a l'individu medis per a defensar-se'n.

Ara, sobre lo de que'l projecte no significa res en pro de la neutralitat, n'hi hà prou en fer remarcar que l'ensenyança religiosa la donarà igualment el mestre poc respectuós amb la consciència dels seus deixebles, fóra de la classe consagrada an aquesta assignatura, en les lliçons de coses, en les de geografia, en les de gramàtica, en les d'escriptura, i, sobre tot, en les de lectura.

Una veritable creuada han alçat els reaccionaris enfront dels plans del Govern; però una creuada molt més forta en lo que no's veu, de sota-mà, que lo que sembla com a protesta pública. La llibertat no pot ni de restar desamparada, i ha d'oposar-se an aquesta una altra creuada, més poderosa, per a veure qui domina en aquest duel entre la sobirania de Roma i la sobirania nacional.

El problema clerical és una qüestió previa, a Espanya. Mentre no li haguem donat una solució satisfactoria, de la qual n'esdevingui l'independència civil de l'Estat, és inútil que pensem en la solució de nous problemes. Abans que tot deuen conquerir-se, com a element de primera força, la llibertat de la consciència. Si som inútils per a lliurar aquesta batalla, més inútils serem per a lliurar les que vindran després.

Fóra curiós averiguar quins són els directores de la protesta, i si les excitacions vénen de Roma, sortides del sí del Vaticà. Què hi hauria d'extraordinari, tenint en compte l'influència en les decisions papals de dugües personalitats espanyoles, en Merry del Val i en Vives i Tudó? Mes, si fos així, l'exemple d'aquesta conducta del poder temporal respecte a nosaltres, podriem oferir-lo a l'Alemanya, a l'Anglaterra i als Estats Units, com a corolari de les propagandes dels missioners catòlics i demostració palmaria de quines són les conseqüències de la dominació de l'Esglesia romana.

Per als pobles lliures és una menaça contra la seva llibertat, i com que no hi han indicis de modernització, com si es sentís l'enyorança de glories passades, lo millor és allunyar el perill. Pius X hauria d'haver sigut un home més diplomàtic, més a la moderna; en una paraula: un Papa més lliberal, procurant que la seva política no atés els odís de la gent contra l'Esglesia, sinó que, al contrari, fos una satisfacció i marxés d'acord amb el desenrotll natural dels pobles, deixant d'ésser la trava secular que s'oposa sistemàticament a totes les reformes de caràcter progressiu, avançat, que s'intenten. Això, naturalment, tindria, pot-ser, la virtut d'allargar el predomini de Roma; però tampoc seria la solució per a l'Esglesia. La seva reducció a l'impotència, en els afers polítics d'ordre interior o internacional dels pobles, és quelcom que està decretat i que en alguns punts és ja una realitat, i, contra lo fatal, contra'l temps, no s'hi pot lluitar. A Espanya, les hores són més llargues; però també passen, i és ben segur que arribarà el moment en que aquesta llei dels segles haurà d'adquirir efectivitat entre nosaltres.

Solament davant d'això podem explicar-nos l'actitud de Roma, agressiva i violenta, cada vegada que's parla d'una reforma que l'afecti directa o indirectament.

J. VILALTA COMES

OPIEM d'un telegrama: «El marquès de Cerralbo ha aprovat el reglament del *requeté* de Madrid. Se constituiran dues agrupacions de mil places cada una.»

De qualsevol cosa en diuen *agrupacions*,

La presa d'Andrinòpoli

El bon burgès se recull en la pau grisa del seu fogar. Desplega el periòdic—el periòdic habitual, fidel com un goç, prompte sempre a interpretar (segons estipendi) el parer diari del bon burgès.—Té; avui porta una notícia considerable. A la fi, Andrinòpoli és caiguda. Chukri-Pachà, com un hèroic antic, entrega l'espasa al rei dels búlgars, qui entra, a la faiso d'un Cèsar, en la ciutat que ell no guanyà...

El bon burgès té una vaga idea d'Andrinòpoli. Va aprenent geografia al compàs de l'història—de l'història que ell mateix va passant. Fa història sense adonar-se'n, com M. Jourdain feia prosa. Ja té oblidades, amb tot, les nocions de Ladismith, Kimberley i Mafeking, que va arribar a aprendre aleshores de la guerra anglo-boer, i les de Jalu, Laoyang, Mukden, Port-Arthur, que li arribaren en el moment de la guerra russo-japonesa.—Però Andrinòpoli té un aire de cosa ja coneguda; sona com una vella cançó d'adolescència, com una llunyana recordança de matins escolars, quan un assistia a no sé quines lliçons d'història, i es parlava de bisantins...

Mes... podrà, el bon burgès, percebre qualque cosa de l'horror llunyà d'aqueixa diada històrica? Posarà un valor de comprensió humana, de consciència humana, vora l'efemèride terrible? Perquè, repareu en el doble sentit, estètic i social, de la jornada. Se us diu, tot simplement: *la presa d'Andrinòpoli*; i, segons la mesura de la vostra potència imaginativa, evocareu amb tota plasticitat l'espectacle, i el

els corresponsals de la Cort. Mil places, ve a ésser un regiment en peu de guerra... civil.
No en tenia tantes, de places, en Savalls i en va fer de crims i malvestats!...
La estàn frescos, a Madrid!

Ha mort, a Barcelona, el conegut impressor don A. López Robert.
Fou tota la vida un constant lluitador, entre-gat al treball en còs i ànima, i donà, amb les seves energies i els seus coneixements tipogràfics, un gran impuls al ram de l'impremta, arribant a ésser, el seu taller, un dels primers de Catalunya, tant pel crèdit i l'anomenada, com per l'importància dels materials.
Durant una serie perllongada d'anys s'estampà a casa seva LA CAMPANA DE GRACIA i L'Esquella de la Torratxa, lo qual ens proporcionà el sincer regoneixement de les seves dots personals.
Descansi en pau l'infadigable propulsor de les arts gràfiques, i rebí amb aquestes línies, la seva familia, l'expressiu testimoni del nostre més sentit condol.

Per més que volguem sustreure'ns-en, no podem fer-ho, i en aquests temps de braus i flamenquisme, de flamenquisme i braus, hem de parlar. Vagi, doncs, una historieta que confà la Pastora Imperio, ex-senyora de don Rafael Gómez (a) Gallo.
Un fulano de Triana, ex-taverner i persona acabalada, va morir. La familia l'amortallà amb les millors robes que tenia el difunt, i així aparegué el cadàver habillat amb pantalons de talle color perla, amb sabates rósse, amb una faixa blava, camisa de plec i marsellès de vellut grana amb adornos de passamaneria. Una preciositat.
En el dia i hora de l'enterrament, comparegueren a la casa mortuoria gran nombre de veïns i coneguts. El fill del difunt els portava a la cambra mortuoria i preguntava:
—Ha quedat bé, no?—i tots responien afirmativament.
Amb retràs arribà un tipus, el cotxe dels morts ja era fora i quasi ja se sentien les veus dels capellans. No fou, amb tot, obstacle, això, per a que'l portessin a contemplar al difunt.
—Ha quedat bé, no?
—Admirable; mireu, done-uli el bastó i un bitllet, i cap als toros. El cotxe l'espera fora.

En el poble d'Alcalá de Chisvert, provincia de Castelló, durant una terrible tempesta, han caigut quatre llamps en el campanar de l'església. Un, ha destroçat un Sant Jaume; un altre, un Sant Pere..., i els altres dos, encara que'l diari d'on copiem la nova no'ns digui lo que han fet, suposem que no haurà sigut res de bo.
Malviatge el món! Si en Maura i en La Cierva governessin les coses del cel, quin escarment tant terrible farien amb l'encarregat de la caixa dels llamps. Per lo demés, el fet demostra la ceguera absoluta de les forces físiques i més que físiques sacrílegues.
Perxò, més val que hagin esberlat unes imatges que la cabana d'un pastor. El capellà d'aquell poble segurament tindrà diners per a fer un altre Sant Jaume i un altre Sant Pere i fins per a un para-llamps, que devindrà providencial. Que és per on devia haver començat.

Els berlinesos, per a divertir-se, organitzen un ball, que nomenen revolucionari. D'això no'n tenia més que una cosa: la guillotina, col·locada en lloc preferent i servint de primordial ornament a l'estrado. Treballà l'aparell tota la nit.
Els concurrents es disputaven l'honor d'ajeu-re's a la bàscula, la qual, al posar-se en moviment, no'ls proporcionava la sensació d'una lleugera fresqueta, sinó d'una copa de xampany gelada, a tret de petó.
El públic, disfregat d'aristòcrates i de sansculottes, parlava francès, per a fer més efecte. Donava color local.
Un francès que ho mirava va dir, fument-se'n: —Aquests aristòcrates del 93 devien emigrar bastant abans de la revolució; l'alemany s'ha emparat d'ells; de no ésser així, no dirien aquest rosari de barbarismes i exotismes.—
Tenia raó, el francès. Devien semblar els nostres senyors de casa bona quan parlen en castellà.

LA COMISSIÓ, A MADRID

PLAN DE CAMPANYA

- Bueno. Ja som tots aquí?
- Perfectament. Què fem, ara?
- Abans que tot, visitar

al President. Té anunciada la nostra vinguda, i crec que no'ns farà fé avant-sala.
—Qui durà la veu cantant?
—Jo!... Per algo sóc Alcalde.
—Procureu no gastà embuts, que aquí la saben molt llarga, i, si ens veuen vacil·lants, són capaços de rifar-se'ns.
—No tingueu por.
—Li heu de dir que les fonts quasi no ragen, que'ls safareigs estàn buits, que...
—Duc la lliçó estudiada i no'm descuidaré res.
—Corrent. Visca el nostre Batlle!
—Quan és la visita?
—Avui.
—Hora?
—U: quart i mig de quatre.

II LA VISITA

—De manera que vostès...
—Som la Comissió de l'Aigua. Barcelona té jardins, Barcelona té cloaques, Barcelona té palaus, Barcelona té muntanyes; però ai, senyor President!, a Barcelona li falta la cosa més essencial, la... Miri, aquí porto l'acta de la solemne sessió en que va quedà acordada l'adquisició de...
—Veuràn; per tractar d'això, amb la calma que l'assumepte requereix, i aquest vespre, tot sopant, a l'Hotel Ritz?...
—Té raó.
—Doncs... se suspende el debate, i aquest vespre, tot sopant, hi tornarem, eh?...
—Admirable!...

III EL BANQUET

Saló esplèndid. Molta llum. En torn de l'hermosa taula, els alegres comensals fa dugues hores que endrapen. De xistos, si se n'han fet! Si se n'ha vessat, de gracia, durant aquells breus minuts!... S'ha parlat del nas d'en Maura, de la corrida d'ahir, de la fuga de la Chata, del quadro d'en Van-der-Goes, de les últimes glaçades...
Apareix, per fi, el xampany; les ampolles se destapen; a raig fet, pròdigament, el líquid corre; la taula queda d'un a l'altre cap materialment inundada, i en mig d'aquell doll de vi, fresc, tranquil, imperturbable, el President del Govern amb molta finura exclama:
—Cavallers, crec que ha arribat l'hora de parlar de l'aigua...

C. GUMA

Figueres, 6 d'Abril.

En aquesta ciutat se publica el periòdic republicà Empordà Federal, portaveu de la U. F. N. R., el qual ha celebrat el segon cap-d'any de sa publicació amb un número extraordinari i un modest banquet.
El sopar va tenir lloc ahir, dissabte, a les vuit de la vetlla, a l'Hotel del Comerç, sentant-se al costat dels actius redactors d'Empordà Federal bon nombre d'amics i correligionaris.
Durant l'àpet va regnar, entre'ls reunits, l'alegria acostumada en aitals actes.
El número extraordinari no ha pogut eixir fins avui, diumenge, car porta setze planes d'articles dels millors escriptors, glories de Catalunya—Pere Corominas, Alexandre Plana, Ribera i Rovira, Ignasi Iglesias, Prudenci Bertrana, Carles Costa, Apeles Mestres i altres,—i un de llarguíssim i molt raonat, tractant de política figuerenca, del nostre il·lustre diputat, en Joaquim Salvatella.
Continuï, el nostre honorat i valent portaveu del republicanisme federal figuerenc, la seva tasca, i que visca molts anys per al bé de Catalunya i la llibertat.
—Per al proper mes de Maig—probablement el dia 4—es prepara una conferència, que tindrà lloc

en els salons del «Centre Federalista Ampurdanès», organitzada per la «Joventut Federal»; la qual correrà a càrrec de l'il·lustre escriptor tarragoní i conegut propagandista de nostres ideals en Marçel·lí Domingo.

Salt, 7 d'Abril.

L'inauguració del nou local del «Centre Republicà», constituït una bella jornada per als elements avançats d'aquest poble.
Els reaccionaris, que pregaven per a que'l disabte i el diumenge ploguéssin, al veure que'l temps ajudava les festes republicanes, volgueren fer destorbar el miting per l'ex-anarquista Mero coronista; però aquest subjecte, que és molt valent amb les dones i les criatures, amb tot i tenir molta barra, no gosà entrar al local, quan va sentir els entusiastes aplaudiments amb que eren rebudes les magnífiques i brillants oracions dels oradors republicans i socialistes.

Sabadell, 6 d'Abril.

En l'«Institució Integral i Harmònica» que dirigeix el professor Max-Bembo, s'ha organitzat entre'ls nens que concorren a les escoles un «fons benèfic», a l'objecte d'al·liconar-los en la pràctica de l'altruisme. Aquest fons serà constituït pels petits estalvis dels mateixos nens, dels pares i de les persones que simpatitzin amb l'idea, destinant una part dels beneficis que s'obtinguin en tots els actes que se celebrin. Un dels primers ha sigut col·locar guardioles en cada aula de l'institució, per a que'ls nens hi depositin els estalvis que destinin a dit fi.
L'iniciativa d'aquesta nova fundació és del senyor don Angel Aguarod, havent sigut ajudat per tots els professors de l'escola.

ÉS INÚTIL

L'estat d'ensopiment deplorable en que's troba el partit republicà, ens priva de seguir ocupant-nos de l'interessant i seriós problema de la seva reorganització.
Avui és temps perdut parlar a l'ànima del poble republicà i dirigir-nos al cervell dels cap-davanters. El poble passa una malaltia, que afortunadament serà passatgera, i s'interessa més per les bruticies d'un periòdic qualsevol, fet per uns qualsevol periodistes, que no pas per les veus serenes dels que pretenen redimir-lo. Els intel·lectuals estàn abstrerts en la contemplació del seu llombrigo.
Es de sentir que, mentrestant, la part d'opinió que no actúa en política però que és lliberal de socarrel, s'interessa per les coses d'un partit com el regionalista que, pesi a l'esperit obert del seu leader, té un lastre reaccionari que'l farà constantment enemic de la veritable llibertat. Les gallardies d'en Cambó i la disciplina del partit que'l segueix a ulls closos, desperta la simpatia de la gent a l'instants precis en que nosaltres, amb les nostres divisions estúpides i amb l'espectacle de les innobles disputes, no podem inspirar altra cosa que un compassiu menyspreu.
Hem d'esperar que un aconeteixement qualsevol despertí a l'opinió republicana i s'adonguï allavors tot-hom del temps preciós que estem perdent al restar ensopits o, cosa pitjor, al fer malgasto d'energies en fraticides discussions, mentres governa en Romanones i es desvetlla potent la reacció, exhibint descaradament els seus ridiculament bèlics requetes i mobilitzant les seves hipòcrites pandilles de bones persones.

Tinguem paciència, i quan les circumstancies siguin favorables i el partit republicà aixequi el cap, ben disposat a treure bon profit de doloroses experiències, tornarem a posar tota la força de nostres conviccions i tota l'energia de les nostres plomes en la propaganda dels nostres ideals i en la predicació d'una santa concordia republicana, segurs de que, allavors, no s'esvairà la nostra veu en la buidor de l'indiferència, com en els dies aplanadors d'avui.

JEPH DE JESPU

NOTES OBRERES

SINDICALISME NEGRE
No'ns alarma gens l'organització del sindicalisme catòlic en la nostra terra, organització que ha donat un gran pas amb la creació del «Casal Popular», inaugurat recentment a Barcelona. En les més avançades nacions el sindicalisme cristià està organitzat fa temps. A Bèlgica, a Alemanya, a França, a Àustria, a Itàlia, etc., hi ha sindicats cristians, que com a tals prenen part en les lluites socials i polítiques.
El sindicalisme o socialisme cristià no és cap

senyal d'incultura ni de reacció. Ben al contrari. Representa, evidentment, una adaptació més de les religions a la vida moderna, al progrés del temps. Els creadors i sostenidors de l'obrerisme cristià, que quasi mai són obrers, no estàn moguts per un ideal humà de justícia, per un propòsit de millorament del proletariat. El seu intent és aturar el moviment general que porta els obrers als partits revolucionaris i els deslliga de la religió. Així el sindicalisme cristià és un procediment de defensa religiosa. Al veure els fidels i els funcionaris de les religions que'ls treballadors deixen tota creença i tota acció religiosa per a posar les seves forces i les seves esperances en l'acció de classe i en la lluita contra les velles institucions, han concebut l'idea d'oferir-los aquesta acció de classe—sense la lluita contra les institucions velles— dins mateix de la religió. Es el cas d'un industrial que, menaçat de perdre la parroquia, introdueix millores en el seu establiment.

Mes per a intentar això, els burgesos i els funcionaris de les religions han hagut de començar per admetre un conjunt de principis pertanyents als partits i a les escoles d'esquerra. El principi sindical o societari, que públicament admeten, constitueix per a ells un sacrifici gros. Són molts, moltíssims, pot-ser majoria i tot, els patrons de per aquí que no volen regoneixer la personalitat de les societats obreres i que senten pel dret sindical una repugnancia invencible. Entre aquets hi ha fins homes que, en política i en religió, no tenen res de reaccionaris. Doncs ara tenim a reaccionaris caracteritzats, i clericals de l'extrema dreta i tot, que accepten el dret d'associació dels obrers i la personalitat dels sindicats de classe, si bé barrejant-ho amb la fraternitat cristiana i amb les doctrines de l'Església catòlica. Aquests cristians ens fan l'efecte dels capitans de navilis que, en moments de perill, se resignen a perdre una part de la càrrega per a veure de salvar l'embarcació.

Desde'l nostre lloc d'homes d'esquerra, emancipats de l'herència religiosa, orientats envers les solucions, no ja de millora, sinó de radical transformació social, guaitem sense cap por el moviment sindicalista catòlic que acaba de rebre en la nostra terra una vigorosa empena. Varem dir ja, temps enrera, en aquesta secció, que'l socialisme i el sindicalisme cristians han fracassat a tot arreu. Malgrat l'importància que en alguns llocs han aconseguit aquells, el socialisme i el sindicalisme veritables els han sobrepujat i ofegat. La mateixa cosa succeirà aquí. Els capitans dels navilis catòlics tiren a l'aigua, per a assegurar l'estabilitat de l'embarcació, una bona part dels seus principis en materia social. Però estàn condemnats a perdre, al cap i a l'últim, l'embarcació.

No obstant, l'organització de l'obrerisme negre a Barcelona i a Catalunya ha de servir de esparó a la nostra massa treballadora per a organitzar-se fortament al seu torn, posant així en condicions de lluita i de victòria al nombrós exercit del proletariat català.

A. R. I V.

REPICS
A passat per Barcelona, amb direcció a Madrid, la princesa de Battemberg, sogra de Sa Majestat el Rei.
Anava d'incògnit.
Quina llàstima! Ara que teníem un motiu per a entusiasmar-nos...
Únicament ha pogut exterioritzar el seu entusiasme l'Alcalde interí, qui va regalar a l'altíssima dama dos rams de flors.
I això que és de la flamarada!

Les joventuts nacionalistes esmercen, ara, totes les energies en preparar un gran festival commemoratiu del Corpus de Sang.
Som-hi!
Vinga el Corpus; no hi hà res a dir.
Però pot-ser seria millor que proccurem tots plegats fomentar l'afició a l'art i a les lletres patries, molt decantades, per cert.
Ens sembla que'ls catalans fa temps que'ns cuidem massa del corpus..., i oblidem un xic l'ànima.

Els vencedors dels turcs s'han endut d'Andrinòpoli un botí de guerra que ascendeix a set mil·lions de lliures.
I per això tants morts i tants ferits?
Per què no venen a la plaça de Sant Jaume, de Barcelona?
Els turcs d'aquí deixem volar 72 mil·lions de pessetes, sense vessar una gota de sang.
Tot lo més, un rajolinet d'aigua.

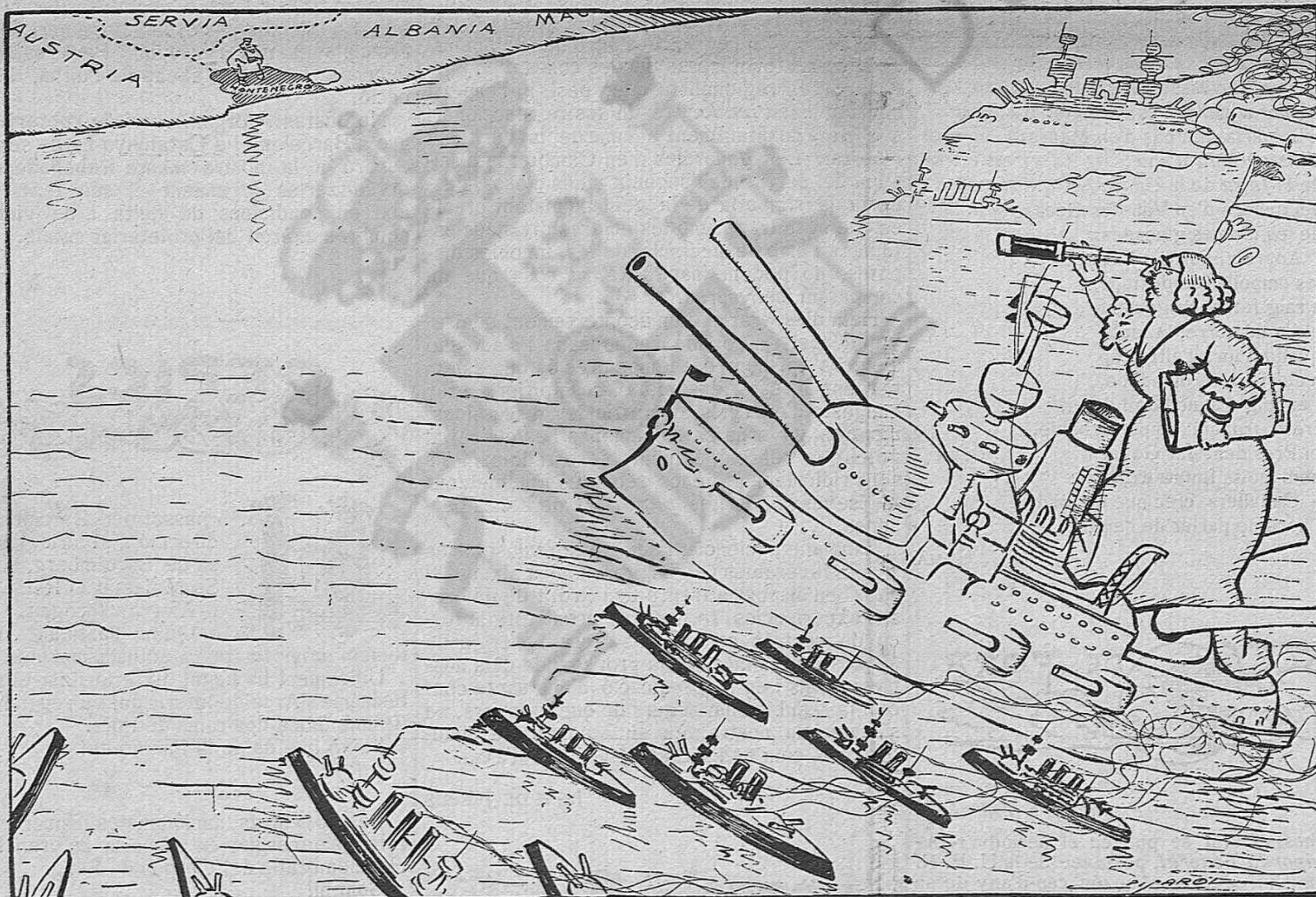
Qüestions de familia

(ESCENES DE LA VIDA REAL)

—Hola, sogral... Còm ha anat el viatge?
 —Molt bé, nois. I vosaltres, què feu?
 —Nosaltres..., mireu... Ja hi tornem a ésser...
 —Massa que ho veig! Si seguïu d'aquesta manera, tant se valdrà que no'm mogui d'aquí.

La demostració naval

DONYA DIPLOMACIA EUROPEA:—Veritat és que aquest diablet de Montenegro presenta molt poc blanc...

El nostre Alcalde va tornar de Madrid molt content.

El seu contentament se deu, segons confessió de l'interessat, a que compta amb la confiança del Govern.

Tant satisfet va tornar, com un nen al venir de cercar la mona del padri.

I, essent el seu padri en Romanones, és natural que la mona sigui una mona de confiança.

S'ha constituït a Londres una nova empresa comercial, quin objecte és la fabricació i comerç de la llaua, a Barcelona.

No's comprèn que, per això, s'hagin de constituir empreses comercials, i menys a Londres, que tenen per lema «El temps és or».

Nosaltres no hi interessaríem pas ni un cèntim en semblant societat.

No esperin aquests anglesos fer negoci a Barcelona, perquè, tractant-se de llaua, aquí són molts que la donen.

El diputat Alfons Sala acaba de celebrar les bodes de plata.
 Oh, prou, prou!

Encara que'm diguessin d'or, no m'estranyaria.

Altra cosa hauràn d'ésser les de les víctimes del caciquisme terrassenc.
 Calderilla, i amb prou feines!

Diu la Premsa madrilenya que, del discurs d'en Cambó, l'únic essencial que se'n desprèn és que'l leader regionalista demana per a ell el Poder.

Una altra cosa se'n desprèn:
 Que és un noi desagratit.
 Perque la veritat és que don Antón Maura

té raó d'exclamar, a hores d'ara, aquella cèlebre frase:

Crieu fills, pares porcs!

Ja és sapigut de tot-hom que'ls frarots de Montserrat exploten una indústria que'ls ren-deix molt cacau, i això que no's tracta de la xacolata. Ens referim al licor especial del convent.

Un èmul d'en Moraguetes tornava, l'altre dia, de la santa muntanya, duent aquest xisto, si no fusellable, cadena-perpetuable al menys:

—Quin és el comble del mercantilisme, per un frare de Montserrat?

—Posar Esperit-Sant... a la Montserratina.

De Roma han telegrafiat a tots els punts on s'organitzaven pel'legrinacions, advertint que durant tot el mes d'Abril se sospenen les recepcions al Vaticà.

Ja ho saben, doncs, els que volien anar a veure el Sant Pare.

El Papa no reb.

No reb visites impertinents de carcundes, s'entén. Ara, si es tracta d'una caixeta de bitllets de banc..., aquest sacrifici el fa a tot-hora.

Durant l'àpat regionalista del diumenge a Belles Arts, l'orga elèctrica va deixar sentir els acords d'un himne titulat *La patria ens crida*.

L'exaltada composició va produir un gran entusiasme entre'ls comensals.

Es clar, com que eren dos mil patriotes disposats a servir-la...

Amb la forquilla a una mà i el ganivet a l'altra!

La conferència anunciada, a la «Casa del Poble», per l'afamat radical Dessy Martos, s'hagué de suspendre per afonia de l'orador.

Delicats d'en Tendre!

Per una mica de ronquera, tanta historia?

Cada hu per llà on l'enfila,
 però és estrany...—no ho trobeu?...—
 que essent com són d'El Progreso,
 facin tant cas de... La Ven!

Entre aquests búlgars, que semblen tant rabiosos, també n'hi hà de bromistes. Mireu.

En un tren de reservistes, que's dirigien a reforçar les tropes sitiadores de l'abans assetjada i avui caiguda Andrinòpoli, hi anaven dos fulanos que començaren a cantar:

—No tirarem contra els turcs!

—Còm s'entén?—digueren els heroics enemics de Càndit.

—No tirarem contra els turcs!

—Cabo! Cabo! Miri què diuen, aquests.

—Què?

—No tirarem contra els turcs!

—Sargent! Sargent!

—Què?

—No tirarem contra els turcs!

I així al tinent i al capità. Aquest, per fi, digué:

—I per què, no? Traidors, mals fills de Bulgària!

—Ep! Ep! No faltem. Es que aquest, Janko Satvna, és timbal, i jo, Ivan Hollar, trompeta.

I repetiren:

—No tirarem contra els turcs!

Un clergue de Montauban (França) ha sigut condemnat a vint anys de treballs forçats per haver abusat d'una dotzena de noies, la més gran de tretze anys.

Pobre colomí innocent!

Vint anys de treballs forçats és massa, tant mateix!

A dreta llei, trobem que li haurfen de rebai-xar els que ja porta de coll.

Els anys que ha vingut forçant a les tendres criatures; que no deixa d'ésser un treball de força, aqueix sistema d'inculcar la santa religió als infants.

Entre majordoma i rector:

—Ai, mossèn Benet!... No sab què passa?

—Què, filla meva?

—El sagristà ha caigut i s'ha trencat les dues cames. Què fem?

—Què fem?... Donar gracies al Senyor, que no més se n'hagi trencades dues.

Diàleg, collit al vol, en un carrer de Madrid.
 —Veus aquell senyor de la barba, que passa per allí?

—Sí.

—Doncs és l'home que escriu més bestieses d'Espanya.

—Qui és? Un escriptor molt dolent?

—No. El taquígraf del Congrés.